EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 3.2.2025.
COM(2025) 24 final

2025/0010 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

(*GOVSATCOM* un droša savienotība)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā saistībā ar paredzēto Apvienotās komitejas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. EEZ līgums

Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu ("*EEZ līgums*") pilsoņiem un uzņēmējiem Eiropas Ekonomikas zonā garantē vienlīdzīgas tiesības un pienākumus iekšējā tirgū. Ar to ir paredzēts visās 30 EEZ valstīs, tostarp ES dalībvalstīs, Norvēģijā, Islandē un Lihtenšteinā, ieviest ES tiesību aktus, kas reglamentē četras pamatbrīvības. Turklāt EEZ līgums attiecas uz sadarbību citās svarīgās jomās, piemēram, pētniecības un izstrādes, izglītības, sociālās politikas, vides, patērētāju aizsardzības, tūrisma un kultūras jomā, kuras kopā dēvē par "*horizontālās un papildu*" politikas jomām. EEZ līgums stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī. Savienība kopā ar tās dalībvalstīm ir EEZ līguma puse.

2.2. EEZ Apvienotā komiteja

EEZ Apvienotā komiteja ir atbildīga par EEZ līguma pārvaldību. Tā ir forums viedokļu apmaiņai saistībā ar EEZ līguma darbību. Tajā lēmumus pieņem vienprātīgi, un tie ir saistoši pusēm. Par EEZ jautājumu koordinēšanu no ES puses atbild Eiropas Komisijas Ģenerālsekretariāts.

2.3. Paredzētais EEZ Apvienotās komitejas akts

EEZ Apvienotā komiteja ir paredzējusi pieņemt EEZ Apvienotās komitejas lēmumu ("*paredzētais akts*") attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.

Paredzētā akta mērķis ir paplašināt sadarbību, par kuru EEZ līguma Līgumslēdzējas puses vienojušās ar EEZ Apvienotās komitejas 2021. gada 29. oktobra Lēmumu Nr. 319/2021, attiecinot to arī uz Savienības kosmosa programmas, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/696, valdības satelītsakaru (*GOVSATCOM*) komponentu, un paplašināt EEZ līguma Līgumslēdzēju pušu sadarbību, ietverot Regulu (ES) 2023/588, ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam (droša savienojamība)[1].

Saskaņā ar ES budžeta politiku līdzdalība ES darbībā var notikt tikai tad, ja ir veikta attiecīga finanšu iemaksa. Tomēr maksājumu var veikt tad, kad ir pieņemts Padomes lēmuma projekts un EEZ EBTA valstīm ir iesniegts tam sekojošais Eiropas Komisijas sagatavotais ES aicinājums veikt iemaksas.

Paredzētais akts būs Līgumslēdzējām pusēm saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/588 (2023. gada 15. marts), ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam, OV L 79, 17.3.2023., 1. lpp..

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Komisija iesniedz pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu, kas Padomei jāpieņem kā Savienības nostāja. Pēc nostājas pieņemšanas tā būtu pēc iespējas drīz jāiesniedz EEZ Apvienotajai komitejai.

Ar pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu tiek paplašinātas EEZ EBTA valstu līdzdalības tiesības, par kurām EEZ līguma Līgumslēdzējas puses vienojušās EEZ Apvienotās komitejas 2021. gada 29. oktobra Lēmumā Nr. 319/2021, attiecinot tās arī uz Savienības kosmosa programmas valdības satelītsakaru (*GOVSATCOM*) komponentu, un tiek ieviestas EEZ EBTA valstu tiesības piedalīties Savienības drošas savienojamības programmā 2023.–2027. gadam – tas pārsniedz to, ko var uzskatīt tikai par tehniskiem pielāgojumiem Padomes Regulas Nr. 2894/94[2] nozīmē. Tādējādi Savienības nostāju nosaka Padome.

EEZ EBTA valstīm būtu arī finansiāli jāpiedalās iepriekš minētajās darbībās.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā ir paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*".

Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kam nav saistoša spēka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "*var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*"[3].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

EEZ Apvienotā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, ar EEZ līgumu. Akts, kuru EEZ Apvienotā komiteja ir aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts saistībā ar 1. panta 3. punktu Padomes Regulā (EK) Nr. 2894/94.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Pieņemot lēmumu saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu saistībā ar Padomes Regulas Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu, tā materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no EEZ līgumā iekļaujamā ES tiesību akta materiālā juridiskā pamata.

Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir pakārtots, saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņemamais lēmums

---

[2] Padomes Regula (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu īstenošanas kārtību, OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.

[3] Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Tā kā ar Apvienotās komitejas lēmumu tiek paplašinātas EEZ EBTA valstu līdzdalības tiesības, par kurām EEZ līguma Līgumslēdzējas puses vienojušās ar EEZ Apvienotās komitejas 2021. gada 29. oktobra Lēmumu Nr. 319/2021, attiecinot tās arī uz Savienības kosmosa programmas valdības satelītsakaru (*GOVSATCOM*) komponentu, un tiek paplašināta EEZ līguma līgumslēdzēju pušu sadarbību, ietverot Regulu (ES) 2023/588, ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam (droša savienojamība), ir lietderīgi šo Padomes lēmumu balstīt uz to pašu materiālo juridisko pamatu, kāds ir iekļaujamajam tiesību aktam. Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 189. panta 2. punkts.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 189. panta 2. punktam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu un Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā ar EEZ Apvienotās komitejas lēmumu tiks grozīts EEZ līguma 31. protokols par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības, ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2025/0010 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

(*GOVSATCOM* un droša savienotība)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 189. panta 2. punktu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Eiropas Ekonomikas zonas līguma īstenošanas kārtību[4] un jo īpaši tās 1. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu[5] (“EEZ līgums”) stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar EEZ līguma 98. pantu EEZ Apvienotā komiteja cita starpā var pieņemt lēmumu grozīt EEZ līguma 31. protokolu par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.

(3) Ir lietderīgi paplašināt EEZ EBTA valstu līdzdalības tiesības, par kurām EEZ līguma Līgumslēdzējas puses vienojušās EEZ Apvienotās komitejas 2021. gada 29. oktobra Lēmumā Nr. 319/2021, attiecinot tās arī uz Savienības kosmosa programmas valdības satelītsakaru (*GOVSATCOM*) komponentu, un paplašināt EEZ līguma līgumslēdzēju pušu sadarbību, attiecinot to arī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/588[6].

(4) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza EEZ līguma 31. protokols.

(5) Tādēļ Savienības nostājas EEZ Apvienotajā komitejā pamatā vajadzētu būt pievienotajam lēmuma projektam,

---

4 OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.

5 OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/588 (2023. gada 15. marts), ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam, OV L 79, 17.3.2023., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kura Savienības vārdā ir jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz ierosināto grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības, pamatā ir EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekts, kurš pievienots šim lēmumam.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs